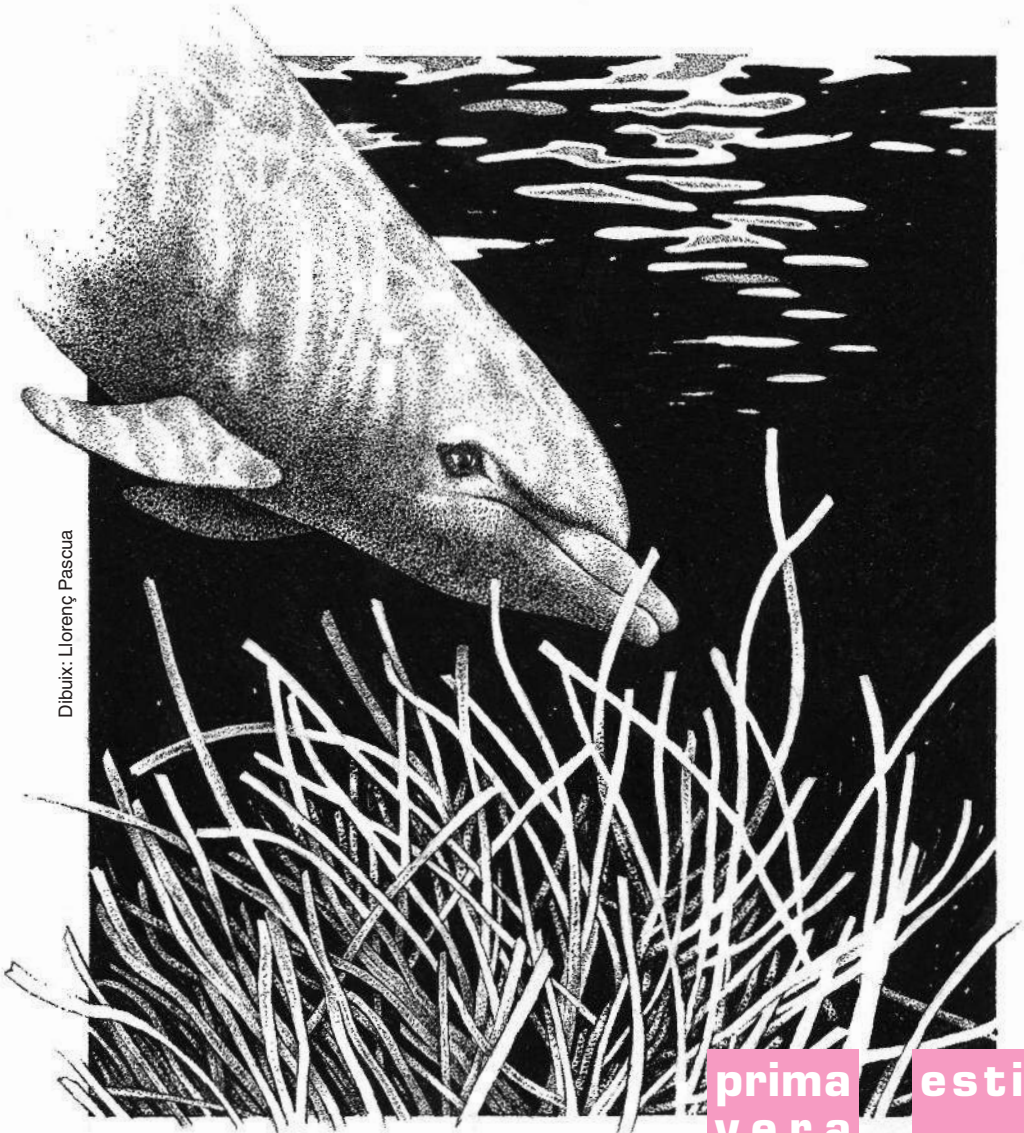

INSTITUCIÓ ALTEMPORDANESA PER A LA DEFENSA I ESTUDI DE LA NATURA

butlletí núm. 155

Dibuix: Llorenç Pascua

prima
vera

estiu
2015

INSTITUCIÓ ALTEMPORDANESA PER A LA DEFENSA I ESTUDI DE LA NATURA

Butlletí de la IAEDEN

Número 155 - Primavera-estiu 2015

Editat per la Institució Altempordanesa per a la Defensa i Estudi de la Natura (IAEDEN), entitat independent sense afany de lucre i membre de la Federació Ecologistes de Catalunya.

Apartat correus 245 Figueres
Tel.: 972 67 05 31
e-mail: iaeden@iaeden.cat
web: www.iaeden.cat

Composició de la Junta Directiva de la IAEDEN:

President: *Llorenç Pascua*
Vicepresident: *Salvador Jover*
Secretària general: *Neus Giró*
Tresorera: *Ariana Seglar*
Vocals: *Marta Ball-Ilosera, Carme Bosch, Bàrbara Schmitt, Mònica Pepa, Montse Pascual, Ignasi Batet, Xavier Vizcaino, Joan Martí, Vicenç Serradell, Ernest Pous, Miquel Sánchez, Marcel Gutinell.*

Han col·laborat en aquest número:
Marta Ball-Ilosera, Lluís Benejam, Ramon Caralt, Llorenç Pascua, Montserrat Pascual, Mònica Pepa, Bàrbara Schmitt.

Disseny i fotos (Ll. P.):
Llorenç Pascua

Composició de textos:
Fotocomposició Roger - Figueres

Imprès a:
Gràfiques Canigó

Imprès en paper ecològic

IAEDEN no comparteix necessàriament les opinions expressades en les col·laboracions signades pels seus autors.

© 2015, IAEDEN

S U M A R I

Portada:	
A l'Alguer	1
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	4
Noticiari	8
Custòdia agrària a l'Empordà	17
Reflexions d'en Ramon:	
El gasoducte Midcat	21
Butlleta d'inscripció	23

Les aportacions econòmiques a favor de IAEDEN-SALVEM L'EMPORDÀ es poden fer a BBVA, compte núm. ES76 0182 8304 23 0201559768 (Les persones que vulguin desgravar de l'IRPF aquestes aportacions i/o la quota de soci, ens han de fer saber el seu DNI)

amb el suport de:

Ajuntament
de Figueres

Alt Empordà

Medi Ambient

EDITORIAL

La gran notícia des del darrer butlletí ha estat, sens dubte, l'anomenada “aturada tècnica” del projecte d'*ElBulliFoundation* a la cala Montjoi. El projecte que pretenia ampliar l'antic restaurant en més de 3.000 m², instal·lar-hi un museu amb l'augment de trànsit i freqüentació que aquest comportava, i una llei a mida que volia legalitzar tot plegat, ha quedat, segons el Govern, aturada pel mateix Ferran Adrià. Diuen que volen estudiar en detall les al·legacions presentades, quan ja feia quatre mesos que les tenien. Una excusa o no, benvinguda sigui! De moment només han començat les obres d'ampliació del 20% que permeten les lleis actuals i a les quals, com hem dit des del principi, no ens oposem. Aquest és un gran èxit de la defensa del territori, gràcies a les entitats ecologistes i a les gairebé cent mil persones que han firmat la recollida de signatures: Gràcies a tu!

Dit això, malauradament hem de destacar una notícia dolenta que també prové del municipi de Roses i afecta el Parc Natural de Cap de Creus: L'Ajuntament de Roses i l'Incasòl han posat a la venda les parcel·les de la zona industrial a la carretera de Vilajuïga. Fa molts anys que la IAEDEN-Salvem l'Empordà, conjuntament amb els Naturalistes de Girona, defensem l'espai afectat com a important connector ecològic entre els parcs naturals dels Aiguamolls i del cap de Creus i així ho va confirmar una sentència del Tribunal Suprem el 2011. Lluny d'executar aquesta sentència i restaurar almenys la zona no edificada, les administracions públiques ara pretenen desenvolupar el polígon. Ens indigna aquesta indiferència davant les sentències judicials que, per nosaltres, són tan difícils d'aconseguir, sobretot pel que fa als recursos econòmics que hi hem de dedicar!

Una de freda i una de calenta, com els dies de la primavera que ara rebem amb ganes de tornar a les activitats a l'aire lliure. En els propers mesos us proposem un cicle d'activitats relacionat amb LA VIDA A L'AIGUA DOLÇA: un munt de sortides, visites, jornades de voluntariat ambiental per descobrir les basses, els aiguamolls i els rius de casa nostra. Les trobareu totes en el calendari d'aquest butlletí i també a la nova pàgina web que acabem d'estrenar (amb el mateix nom *iaeden.cat*). Esperem que us agradin les propostes i que ens trobem en alguna de les sortides!

CALENDARI D'ACTIVITATS

• **Diumenge 12 d'abril.** Anellament d'ocells als Estanyols del Mas Margall.

Per conèixer millor els ocells associats als sistemes aquàtics continentals, capturarem i anellarem ocells que podem trobar en l'espai que tenim en custòdia al Mas Margall d'Avinyonet de Puigventós. A càrrec dels ornitòlegs David Ibáñez i Joan Ventura.

Hora i lloc de trobada: a les 10 h als Estanyols del Mas Margall.

Preu i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament al 972 670 531 (places limitades).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: "La vida a l'aigua dolça".

• **Divendres 24 d'abril.** Sortida nocturna per descobrir els amfibis de l'Albera.

L'herpetòleg i gran coneixedor de l'Albera Joan Budó ens acompanyarà als punts on podem trobar amfibis i ens explicarà les diferents espècies.

Cal portar: botes d'aigua, llanterna i roba d'abric.

Hora i lloc de trobada: a les 21 h, a la plaça del Sol de Figueres, des d'on agruparem cotxes per anar fins l'Albera.

Preu i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament al 972 670 531 (places limitades).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: "La vida a l'aigua dolça".

• **Dimecres 29 d'abril.** Conferència "Problemàtiques de conservació als rius catalans" + Debat "L'estat de conservació dels sistemes aquàtics continentals a Catalunya".

La conferència introductòria anirà a càrrec d'en Lluís Benejam (UVic) i que continuarem amb una taula rodona que debatrà l'estat de conservació d'aquests ecosistemes aquàtics. Amb els ponents: Dani Boix (biòleg, UdG),

Jordi Muntaner (hidrogeòleg, Geoserveis Verges), i representants de l'ACA, del Grup de Defensa del Ter i de la Unió de Pagesos. Moderació: Raül Muxach, periodista.

Hora i lloc: a les 19 h a l'aula A de la Casa de Cultura, Girona.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: "La vida a l'aigua dolça".

• **Divendres 8 de maig. Sortida nocturna per descobrir els amfibis del cap de Creus.**

Per trobar els amfibis del cap de Creus, ens acompanyarà l'herpetòleg Joan Ferrer.

Cal portar: botes d'aigua, llanterna i roba d'abric.

Hora i lloc de trobada: a les 21 h, a la plaça del Sol de Figueres, des d'on agruparem cotxes per anar fins al cap de Creus.

Preu i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament al 972 670 531 (places limitades).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: "La vida a l'aigua dolça".

• **Dissabte 23 de maig. Instal·lació de plataformes flotants per a la tortuga de rierol als Estanyols del Mas Margall + alliberament d'un animal salvatge.**

Jornada de voluntariat ambiental pel manteniment dels Estanyols del Mas Margall, espai que custodiem gràcies a un conveni amb el seu propietari. També serem testimonis d'un alliberament d'un animal salvatge recuperat al Centre de Fauna dels Aiguamolls.

Hora i lloc de trobada: a les 10 h als Estanyols del Mas Margall. En acabar esmorzarem tots junts.

Preu i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament al 972 670 531 (places limitades).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: "La vida a l'aigua dolça".

• **Diumenge 31 de maig. Visita guiada al Mas Marcè (Siurana d'Empordà).**

En el marc de les visites d'ecosistemes aquàtics en finques agràries amb acords de custòdia, visitarem la finca del Mas Marcè, una explotació d'o-

vella ripollesa amb formatgeria pròpia de Siurana d'Empordà. Al Mas Marcè, amb la col·laboració del projecte de custòdia agrària, es va construir fa dos anys un filtre verd de depuració d'aigües brutes, que podrem veure en funcionament. En acabat, ens oferiran un tastet dels seus productes.

Hora i lloc de trobada: a les 10 h a davant de l'església de Siurana d'Empordà.

Inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament al 972 670 531 (places limitades).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: "La vida a l'aigua dolça".

• **Dissabte 6 i diumenge 7 de juny. Els peixos dels rius i embassaments.**

Durant aquest curs de dos dies, el biòleg Lluís Benejam ens explicarà la diversitat de peixos que tenim als ecosistemes aquàtics continentals de Catalunya i posarem en pràctica diferents tècniques de captura científica per poder-los observar en detall. El dissabte el matí, de 10 a 13.30, farem una sessió teòrica a Figueres. El dissabte a la tarda i diumenge al matí farem la part pràctica de captura de peixos per poder-los observar i estudiar els seus principals paràmetres.

Preu i inscripcions: 10 € (gratuït per a socis de la IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG) i cal inscriure's prèviament al 972 670 531 (places limitades).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: "La vida a l'aigua dolça".

• **Cap de setmana del 12 al 14 de juny. Sortida al delta de l'Ebre.**

L'activitat estrella de les sortides per conèixer els ocells associats als sistemes aquàtics continentals serà aquest cap de setmana que passarem al delta de l'Ebre on ens guiaran experts en ornitologia i biologia d'aquests ecosistemes.

Cal portar: material per dormir a l'alberg, sopar de divendres, calçat i roba preparat per un temps variant, prismàtics (recomanable).

Hora i lloc de trobada: sortida divendres 12, a les 19 h de la plaça del Sol de Figueres. Arribada diumenge 14, a les 20 h a la mateixa plaça.

Preu i inscripcions: a concretar (aprox. 50 € adults). Cal inscriure's prèviament al 972 670 531 i fer el pagament abans de l'1 de juny (places limitades).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: "La vida a l'aigua dolça".

• **Diumenge 21 de juny. Taller de ratafia.** Aquest any tornem a fer el taller de ratafia amb la biòloga i experta ratafiara Sandra Saura, que ens acompanyarà a recollir les plantes i ens ensenyarà tot el procés d'elaboració. Coneixerem el benefici d'un munt de plantes i prepararem la nostra pròpia ratafia. Cal portar: un pot de vidre (de mínim 3 l de capacitat) que tingui un forat ampli, i 2 litres d'anís (dolç).

Lloc i hora de trobada: a les 9.30 h a la plaça del Sol de Figueres d'on ens dirigirem amb cotxes en alguna zona propera per agafar les plantes; passarem la resta del matí a Can Met (Figueres) preparant la ratafia.

Preu i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i Amics de Salvem l'Empordà. 5 euros per als no socis. Places limitades. Inscripcions al 972 670 531 (matins).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Juny, a concretar. Sortida per conèixer les plantes medicinals que apareixen a l'entorn dels rius i la seva utilització.**

La botànica Cristina Viñas ens acompanyarà en aquesta visita i ens explicarà quines plantes podem trobar a les riberes de rius i quines propietats medicinals tenen.

Hora i lloc de trobada: a les 10 h al Centre d'Informació del Paratge Natural de l'Albera a Espolla.

Preu i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament al 972 670 531 (places limitades).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà i ANG dins la campanya: La vida a l'aigua dolça.

NAVEGA EN CAIAC TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ✓ Descobrirem els millors indrets de la Costa Brava
- ✓ 6 Tarifes Planes a partir de 40€
- ✓ www.kayakcostabrava.com/tarifες-planες-sk-kayak

www.kayakcostabrava.com | reserves@skkayak.com | 627433332

Taller de caixes niu al Mas Margall

Dins el programa d'activitats del projecte “La vida a l'aigua dolça”, organitzem una sèrie de jornades de voluntariat ambiental pel manteniment dels Estanyols del Mas Margall. Com sabeu, la IAEDEN-Salvem l'Empordà té custòdia d'aquests estanyols des de fa molts anys. En aquesta ocasió, el dissabte 28 de febrer vam fer un taller de construcció de caixes nius per als ocells que nidifiquen a prop dels estanyols. El taller va anar a càrrec d'en Joan Ventura i en David Ibáñez i hi van participar una vintena de persones. Després de la construcció de les caixes es van instal·lar als arbres del voltant dels estanyols. A més a més, els Agents Rurals van venir i van alliberar dos esplugabous que es van recuperar, després d'unes setmanes d'ingrés, al Centre de Recuperació de Fauna dels Aiguamolls de l'Empordà.

Foto: Ll. P.

Participants en el taller de caixes niu.

El PN dels Aiguamolls i el nou “Pla Estratègic de Parcs Naturals”

El 2 de febrer passat, nosaltres anàvem a la reunió de la Junta de Protecció dels Aiguamolls per parlar de les queixes sobre l'estat del parc que ens arriben reiteradament i des de fa temps. El darrer intent dels usuaris i visitants del parc per cridar l'atenció pública sobre l'estat d'aquest espai protegit va ser una recollida de signatures digitals al portal change.org que ràpidament va obtenir més de mil firmes. Així ens va sorprendre molt que es presentés el conseller Pelegrí a la reunió, i més quan va ocupar tot el temps presentant aquest nou “Pla Estratègic de Parcs Naturals”. Considerem que el que necessiten els parcs naturals són més recursos i que es compleixi la normativa que els protegeix, no un pla estratègic d'un departament que ha demostrat reiteradament que no té cap interès en la protecció i conservació de la natura.

Així ens vam adherir al comunicat que van publicar les entitats Ecologistes en Acció, Associació de Naturalistes de Girona, IAEDEN-Salvem l'Empordà, Centre per la Sostenibilitat Territorial, Sociedad Geológica de España i la Coordinadora per a la Salvaguarda del Montseny per denunciar que aquest Pla no respon a les necessitats de gestió del medi natural ni a les exigències legals.

En el comunicat, les entitats hem recordat que els successius governs de la Generalitat són els responsables que Catalunya ha passat de ser capdavantera en conservació de la natura a estar a la cua d'Espanya (Espanya està a la cua d'Europa en molts aspectes). Una situació que en els darrers cinc anys s'ha agreujat enormement. Presentar aquest Pla ara, a vuit mesos de les eleccions, és poc útil i menys creïble, quan durant les dues darreres legislatures (quatre anys i mig) les accions han anat en sentit contrari al que ara s'anuncia.

Sorprèn que el conseller Pelegrí insisteixi a parlar d'un nou model de gestió dels parcs, sense definir-lo ni concretar-ne les característiques. La Federació de parcs d'Espanya (Europarc) ha consensuat durant tres dècades un model de gestió basat en tres eixos de treball: conservació de la natura, ús públic i desenvolupament socioeconòmic, en què, òbviament, l'objectiu primordial dels espais naturals protegits és assolir la conservació dels valors naturals (espècies, ecosistemes, geologia, paisatge) pels quals varen ser declarats.

Les afirmacions del conseller sobre una “nova gestió multifuncional” fan pensar que la conservació de la natura pugui deixar de ser el sentit essencial dels parcs per a ser només una part accessòria. La insistència en la “rendibilitat econòmica” dels parcs, en la creació de “mecanismes de finançament innovadors”, o en la “implicació privada” en els espais naturals protegits mostren, per a les organitzacions, que darrere d'aquest canvi “d'orientació” hi ha un gir clar cap a la mercantilització de la natura alineada a la política del govern espanyol amb la recent aprovació de la Llei de parcs nacionals o la Llei d'avaluació ambiental i la Llei de costes.

En aquesta línia també interpretem l'altre anunci estrella del conseller de redefinir la figura del responsable del parc natural. És molt preocupant la idea que els actuals directors, els últims experts en gestió i conservació que queden en plantilla d'alguns parcs, ara se substituiran per "gerents". Els equips de gestió dels parcs no necessiten optimització, sinó increment de dotació, millor organització i atribució de funcions. La mateixa Llei 12/2006 encomanava al Govern a establir la composició, les competències i el funcionament dels òrgans gestors dels parcs, cosa que en nou anys els diferents Governos han estat incapaços de fer. Si la intenció fos millorar la rendibilitat econòmica dels parcs, complementària a la tasca de conservació, el Govern podria dotar els parcs amb tècnics de promoció socioeconòmica.

Les entitats ecologistes considerem que Catalunya no necessita un Pla Estratègic de Parcs, sinó les eines legals per a la gestió del medi natural: una Llei del patrimoni natural i la biodiversitat (la vigent és del 1985, totalment desfasada), plans especials i plans d'ús i gestió dels espais naturals protegits, catàleg de fauna amenaçada, etc. Totes aquestes mesures han d'estar inserides dins de la lògica d'una Estratègia Catalana de Conservació de la Biodiversitat, tal com exigeix la Convenció de Nacions Unides de la Biodiversitat, d'obligat compliment. Aquesta Estratègia hauria de definir les accions que, de manera transversal, el Govern hauria d'aplicar a totes les polítiques sectorials per tal de garantir la conservació de la biodiversitat, no únicament al departament responsable directe del medi.

Zona industrial de Roses: advertim l'Ajuntament de Roses i els possibles compradors de parcel·les que la zona industrial és il·legal

Davant la promoció de l'Ajuntament de Roses i d'Incasòl de la venda de parcel·les, hem sol·licitat que se n'informi i notifiqui de les llicències d'edificació que l'Ajuntament atorgui al polígon. I els hem avisat que continuarem la defensa de la legalitat urbanística i ambiental fins que aconseguim la restauració i protecció d'aquest espai.

Per informar també als interessats en comprar terreny en la polèmica zona industrial, situada a la carretera de Vilajuïga entre Roses i Palau-saverdera, en una acció reivindicativa, vam col·locar la paraula "IL·LEGAL" a sobre d'un rètol d'Incasòl que fa anys que promou la venda de parcel·les d'aquest polígon. També vam deixar penjada una còpia de la darrera sentència judicial del Tribunal Suprem referent al cas. Així volíem informar als possibles compradors que els procediments judicials continuen i que en cas que l'Ajuntament de Roses atorgués llicències d'edificació, no descartem iniciar nous recursos.

Recordem que sempre vam considerar que l'extensió de la zona industrial afecta negativament un espai de connexió ecològica i paisatgística entre el Parc Natural

de Cap de Creus i el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, que hauria de ser d'especial protecció. Per això vam recórrer, amb l'Associació Naturalistes de Girona, els planejaments de la zona industrial. Una sentència del Tribunal Suprem de 2011 va anul·lar la tramitació urbanística de l'Ajuntament i va dictar que els valors mediambientals presents a la zona són superiors als interessos econòmics i industrials, alhora que considera insuficientment motivat el canvi de classificació del sòl. Nosaltres mantenim que la restauració d'una part significativa d'aquesta zona –encara no edificada– és tècnicament, econòmicament i jurídicament viable.

Considerem també que l'existència d'extenses zones industrials a la comarca, dotades de bones comunicacions, permeten cobrir amb escreix la demanda present i futura d'aquests usos sense afectar l'economia, ni de Roses ni de la comarca, ni de Catalunya. En canvi, la pèrdua i consolidació d'aquest espai concret perjudicaria de manera irreversible un espai de connexió ecològica i paisatgística únic i no intercanviable.

És evident que amb la promoció i possible venda de parcel·les, les administracions són les responsables de crear una situació d'inseguretat jurídica, ja que són plenament conixedores de la sentència que va anul·lar el Pla parcial que regula aquesta zona industrial.

Foto: Ll. P.

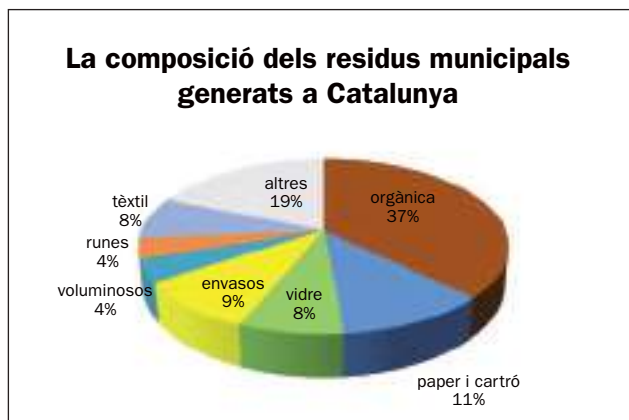
Els membres del GADI
(Grup d'Acció Directe de la IAEDEN)
realitzant l'acció.

La recollida de residus orgànics, signatura pendent a l'Alt Empordà

A l'Alt Empordà, pocs municipis han desenvolupat la recollida de matèria orgànica, sobretot perquè la comarca no disposa d'una planta de compostatge i el transport dels residus orgànics fins a plantes d'altres comarques encareix la gestió. La IAEDEN-Salvem l'Empordà ha reclamat darrerament que s'accelerïn els tràmits per a la construcció d'una planta de compostatge comarcal.

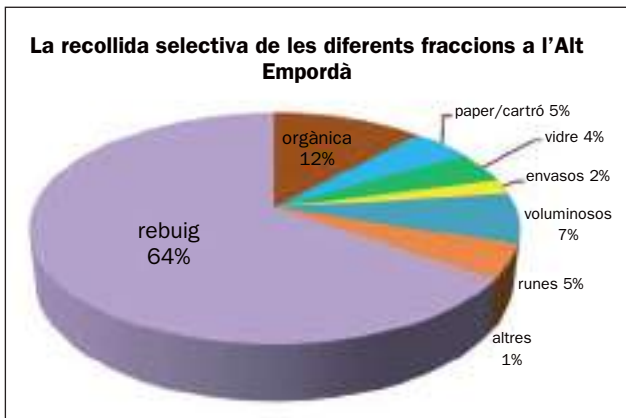
Aquest 2015, a la IAEDEN-Salvem l'Empordà ens volem dedicar, entre altres, a estudiar i millorar la gestió de residus a la comarca. Creiem que s'hauria de desenvolupar de manera immediata la recollida selectiva de la matèria orgànica que representa gairebé la meitat dels residus generats.

A final de 2014, l'Agència de Residus de Catalunya va publicar els resultats d'un projecte que determina que el 84% dels residus que es generen a Catalunya podrien ser reciclats. Pel que fa a la matèria orgànica, l'estudi conclou que més d'una tercera part de tots els residus que es generen són matèria orgànica (37,28%). Dins la fracció orgànica es poden distingir les restes de menjar (29,63% de la generació total) i les restes de poda i jardineria (7,6%).

La comparativa s'ha fet a partir de les darreres dades oficials publicades el 2013 per l'Agència de Residus de Catalunya de la Generalitat de Catalunya.

Els percentatges del gràfic mostren que una gran part dels residus municipals es podrien reciclar si les administracions, i també els ciutadans, gestionessin de forma correcta la recollida. Si comparem els percentatges de la generació potencial de les diferents fraccions dels residus municipals amb els percentatges de recollida selectiva a l'Alt Empordà, podem avaluar –de manera molt gràfica– com estem gestionant els nostres residus a la comarca. Les dades de la recollida selectiva a l'Alt Empordà apunten que una gran part dels residus (el 64%) encara acaben a l'abocador i no són reciclats.

Com es pot observar en aquest gràfic, el percentatge de recollida selectiva és de 36% i la resta –el 64%– va a disposició a l'abocador de Pedret i Marzà.

Considerem que és molt difícil poder revertir aquesta situació si la comarca no disposa d'una planta de compostatge. Les restes de poda i jardineria tenen sortida gràcies a les concessions fetes a empreses privades que reciclen aquestes restes i en fan compost. En canvi, per poder reciclar les restes de menjar, cal una planta de compostatge. La majoria de comarques catalanes disposen d'una instal·lació comarcal. Sense aquest equipament, és pràcticament impossible poder millorar de manera significativa la gestió dels residus municipals.

És per aquesta raó, que demanem, de manera urgent, que el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i l'Agència de Residus de Catalunya accelerin la construcció de la planta de compostatge per tal de poder reciclar el total de la matèria orgànica que es genera a la comarca i es faci una gestió més sostenible dels residus municipals comarcals. Fa anys que hauria d'estar feta i és molt poc seriós que al segle XXI encara no es pugui reciclar gairebé una tercera part dels residus reciclables de la comarca.

Introduint el medi ambient a les campanyes electorals de les eleccions municipals 2015

El mes de març hem enviat un DECÀLEG de temes de medi ambient i territori als grups que es presentaran a les properes eleccions municipals a la nostra comarca. Es tracta dels temes que considerem prioritaris i que els partits haurien de tenir en compte en els seus programes electorals.

No acceptem la crisi econòmica com a excusa per rebaixar, més encara, les polítiques ambientals. Com diu la Declaració en Defensa del Patrimoni Natural a Catalunya (que vam reproduir sencera en el butlletí 153-tardor 2014):

- S'han d'aturar i revertir amb urgència les polítiques que menen al deteriorament del patrimoni natural del país, malgrat la difícil situació econòmica actual, perquè no suposi una debilitat per al país que volem i les generacions que vindran.

- S'ha de reconèixer el patrimoni natural com un component essencial de la identitat del nostre país, de la salut del territori i de la societat, i com una font de serveis i oportunitats, de llocs de treball i d'activitat econòmica.
- Es pot reconduir la situació si s'actua amb responsabilitat i visió de futur, i atenent als compromisos legals que no es poden defugir, tot recordant que, com apunten alguns estudis europeus, no actuar en conservar la natura és una opció més arriscada i cara que invertir-hi adequadament.

DECÀLEG PER A LES ELECCIONS MUNICIPALS 2015 - PER A UNA COMARCA SOSTENIBLE

1. SOSTENIBILITAT

- Recuperar i actualitzar les Agendes 21 municipals. Planificar les accions a desenvolupar en el temps i definir els objectius concrets a assolir.

2. PLANIFICACIÓ TERRITORIAL

- Apostar per planificar mitjançant el POUM creixements limitats a les necessitats reals i deixar d'espercar amb expectatives de creixements insostenibles.
- En els pobles, planificar desenvolupaments urbanístics tradicionals de poble i descartar els creixements extensius per a habitatges unifamiliars en parcel·les grans.
- Desclassificació urbanística d'aquelles àrees d'importància ambiental o territorial: sectors rics agraris, zona amb arquitectura de pedra seca, zones amb rierols rics en biodiversitat...
- Admetre l'ús plurifamiliar o altres usos en els masos com a política per evitar l'abandonament d'aquests.
- Garantir el plaer de gaudi de la platja mantenint fora les barques de motor. Control de la seva entrada a la platja mitjançant boies d'abalisament.

3. ENERGIA I TRANSPORT

- La redacció del PAES de tots els municipis. Desenvolupar un pla d'accions calendaritzat en el temps i amb la definició clara de quins objectius cal assolir.
- Polítiques de reducció del consum d'energia en l'enllumenat i els equipaments públics.
- Utilització de recursos renovables i locals per a la generació d'energia dels equipaments municipals i pel consum energètic local.
- Promoure el transport públic o dinamitzar eines per compartir vehicles.
- Promoure i garantir un bon manteniment de carrils bicis a les ciutats grans i carrils bicis per interconnectar els pobles de la comarca.

- Crear un consorci de tots els pobles amb tren de la comarca per vetllar pel bon funcionament i eficiència del seu servei.
- Apostar per la municipalització de la xarxa de distribució d'energia de baixa.
- Contractació del servei energètic a cooperatives o empreses que es proveïen d'energies renovables.

4. AIGUA

- Aplicar estratègies i desenvolupar accions explícites per reduir el consum d'aigua. Cal estar preparats per a nous i més freqüents escenaris de greu sequera.
- Completar de manera urgent el servei de depuració d'aigües per als municipis que encara no en disposen.

5. RESIDUS

- Demanar de manera urgent i a través del Consell Comarcal la construcció d'una planta de compostatge comarcal.
- Incentivar el compostatge casolà com a via més sostenible de gestió de la FORM. Aplicar incentius fiscals als usuaris.
- Impulsar mercats de segona mà.
- Canviar del sistema de recollida de residus d'àrea d'aportació al sistema porta a porta en tots els pobles de la comarca amb un cens de població o ETCA inferior a 5.000 habitants. És l'única manera d'arribar a percentatges de recollida selectiva superior al 70%.
- Garantir una bona neteja o senyalització perquè les platges es mantinguin lliures de residus.

6. SECTOR AGRARI/RAMADER

- Promoure horts ecològics municipals. Recuperar les hortes històriques del municipi com a zones d'alt valor agrari.
- Limitar el sector agrari porcí del municipi segons la seva capacitat de càrrega. Calcular quants caps de bestiar hi ha i quina és la superfície útil agrària. A partir d'aquestes dades del DAAM, prohibir o permetre un llinar màxim de nous caps de bestiar.
- Donar suport o impulsar cooperatives locals de consum per incentivar el consum de producte de proximitat i ecològic. Dinamitzar i donar suport als productors ecològics i/o respectuosos amb el medi ambient i el territori.

7. BIODIVERSITAT

- Protegir els arbres d'interès local o comarcal de cada municipi. La IAE-DEN, aviat presentarà un catàleg comarcal.
- Donar suport a l'Associació d'Amics del Centre de Fauna Salvatge que impulsaran l'APNAE i la IAEDEN.

8. BOSCOS I INCENDIS FORESTALS

- Desplegar les accions necessàries per fer una bona prevenció d'incendis en el municipi.
- Mantenir les franges de protecció contra incendis en les zones urbanes properes a boscos.

9. ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC

- Sol·licitar a l'Oficina de Canvi Climàtic de la Generalitat suport en establiment de polítiques i estratègies per l'adaptació al canvi climàtic a escala municipal.

10. ECONOMIA, SOCIETAT i TURISME

- Impulsar les cooperatives, els emprenedors i les xarxes d'economia social i solidària. Per exemple, fent concursos on es valori aquesta tipologia d'empresa.
- Donar suport a les empreses de producció ecològica per incentivar el consum de producte local i ecològic.
- Suport i impuls als bancs del temps i xarxes d'intercanvi.
- Impulsar un turisme responsable i sostenible.

Foto: Ll. P.

El passat 14 de febrer va morir en Josep Maria Benejam i Bohigas.

Fins que es va jubilar, l'any 2012, va ser l'impressor d'aquest butlletí i de tot el nostre material imprès, que amb la seva feina i consell ens ajudava a millorar-lo.

Persona amb una gran estima pel seu ofici i també, des de la senzillesa i la naturalitat, per tothom qui l'envoltava.

Des d'aquí volem fer patent el nostre record, que difícilment s'esvairà mai.

Custòdia agrària a l'Empordà

IAEDEN coordina el “Seguiment, gestió i recuperació de basses temporànies a la finca vitivinícola de Can Torres (serra de l'Albera, Alt Empordà)”

Aquest projecte és possible gràcies al finançament d'Andrena, el primer fons privat de conservació de la biodiversitat de Catalunya

El projecte es desenvolupa a la finca de Can Torres a l'Albera (Alt Empordà), una explotació vitivinícola ecològica que té signat un acord de custòdia agrària amb l'entitat IAEDEN i GOB-Menorca des del 2011. En aquesta finca, de caràcter mediterrani, s'hi troben diferents ambients d'interès natural com prats de dall i les dues basses temporals de la Gutina (la Cardonera i la Rajoleria). Aquests ecosistemes, a causa de la seva singularitat, representen uns hàbitats prioritaris a escala europea amb una riquesa florística i faunística molt important.

En general, l'activitat agrícola ha tendit a reduir i drenar aquests tipus de sistemes naturals per augmentar les àrees de producció. Tot i que en l'actualitat aquesta no és la filosofia de l'explotació vitivinícola de la finca de Can Torres, sí que va ocórrer a principis del segle XX, reduint la superfície i presència d'aquests ambients a la zona.

El projecte se centra en la **recuperació d'una tercera bassa temporal (anomenada Prat dels Rosers) en el sistema de la Gutina** que a principis del segle XX, mitjançant drenatges, va ser dessecada. Aquesta restauració amplia la presència d'aquest hàbitat tan particular i afavoreix les metapoblacions del conjunt de les basses.

Aquest projecte es desenvolupa des de l'entitat IAEDEN (i el seu grup de treball en custòdia agrària) juntament amb biòlegs de la Universitat de Vic especialitzats

L'equip de treball reunit tot fent una visita de seguiment. Novembre 2014.

Fotos: Montse Pascual

en botànica i ecologia aquàtica. Així mateix es comptarà amb dues empreses amb una àmplia experiència en aquest tipus d'actuacions: Geoserveis i Foresterra. A més, aquest projecte s'ha gestat amb la col·laboració i les aportacions dels propietaris de la finca de Can Torres. I s'està realitzant amb la col·laboració i finançament del Fons Andrena.

Durant aquests mesos, s'estan estudiant i analitzant el funcionament del sistema actual dels estanys temporanis de la Gutina. A més, les llevantades de la tardor passada ens van mostrar clarament la circulació de l'aigua per la zona. I aquest mes de febrer s'han realitzat els moviments de terra per a la recuperació de la bassa del Prat dels Rosers.

Per a més informació <http://agroterritori-iaeden.blogspot.com/> o www.iaeden.cat

Foto: Montse Pascual

La màquina fent l'actuació de recuperació de la bassa del Prat dels Rosers. Febrer 2015.

Enguany, com agraïment a tots els qui es facin socis de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, els regalem un llibre a triar entre quatre títols diferents, escrits i editats per persones que estimen la nostra terra i que es deleixen per compartir-ho.

Un bon regal i alhora la certesa d'estar col·laborant directament en la salvaguarda del nostre patrimoni natural i paisatgístic.

Guia pràctica per conèixer la natura de Catalunya

Els companys d'IPCENA, socis nostres a la Federació Ecologistes de Catalunya (EdC), han editat una gran guia pràctica per conèixer la natura de Catalunya.

Els socis/sòcies de la IAEDEN-Salvem l'Empordà la podeu comprar amb un descompte interessant: a 30 €! (PVP 39,50 €).

La podeu demanar a iaeden@iaeden.cat o 972 670 531.

El gasoducte Midcat

Es parla d'una nova infraestructura que passarà properament per la província de Girona. Es tracta del gasoducte denominat Midcat que, després de l'impuls donat a les interconnexions que han signat Espanya, França, Portugal i la Comissió Europea aquest març a la cimera de Madrid, connectarà Catalunya amb França l'any 2020. La primera fase del Midcat, des de Martorell fins a Hostalric, ja ha estat executada i es va aturar perquè França va adduir poca demanda. La segona fase, entre Hostalric i Figueres, és la que ara s'està impulsant. A la cimera, es va acordar el finançament europeu a través del Fons Europeu d'Inversions Estratègiques i altres fons comunitaris. Finalitzat el projecte, quedarien connectats els gasoductes espanyols amb Algèria i la xarxa francesa. La justificació del Midcat és que amb la injecció de gas algerià, via espanyola, es contribuiria a reduir un 10% la dependència europea del gas rus. Per la part francesa, s'ha de continuar la canonada des de la Jonquera fins al Roine. S'ha de dir que l'impacte ambiental de la infraestructura en el territori és molt elevada (vegeu Google: Midcat Vallès / imatges).

Davant d'aquest projecte i amb els antecedents d'altres infraestructures com el Castor i altres, no es pot menys que reflexionar sobre els pressuposats beneficis del Midcat i veure si queda justificat el finançament públic o si prevalen els interessos particulars de les empreses de gas.

Les crisis entre Moscou i Kíev (Ucraïna) el 2006 i 2009 van suposar la interrupció temporal de gas rus al continent. Aquests talls van provocar que durant els últims anys s'hagi discutit molt al voltant de la dependència de gas subministrat per Rússia a Europa. Per augmentar la seguretat de subministrament, s'han posat sobre la taula diverses propostes per diversificar fonts i rutes per fora d'Ucraïna (North Stream, South Stream, Nabucco, Turquia etc...) s'han executat algunes alternatives i altres s'estan discutint, però una cosa és evident, Europa no pot prescindir del gas de Rússia, numero u mundial en reserves.

Respecte a Algèria, s'ha de dir que, pel que fa a reserves mundials de gas, és al numero deu i amb la perspectiva europea està ampliant la seva oferta a la possible demanda promocionant el *fracking* a la província d'Ain Salah (Ahnet) malgrat les protestes i, d'altra banda, també està estudiant el subministrament de gas

als ports d'Algèria per un gasoducte de 4.000 km, la Transsahariana, des del delta del riu Níger, un projecte colonialista que ja ha rebut amenaces dels grups guerrillers.

A Espanya, la situació és de disminució de consum de gas, per la crisi, pel tancament de plantes de cogeneració i per l'impuls que varen tenir les renovables que van aportar, el 2014, el 42,8% de la producció elèctrica espanyola. És a dir, el Midcat és un projecte per subministrar gas a Centreeuropa, tal com explica el director general de la Fundació Gas Natural Fenosa i tal com s'explica al projecte, ja que el flux és bidireccional, però en molta més quantitat de sud a nord. És més que probable que amb la construcció i el flux de gas, accionistes i alts càrrecs de la indústria del gas es beneficiaran de la geoestratègica canonada. Recordem que en el sector del gas les portes giratòries funcionen amb total desvergonyiment. Conseqüentment s'està veient que continua la política d'espoli dels combustibles fòssils, gas, petroli o carbó, quan és de sobres conegut que la vida d'aquests és limitada. Segons Laherre, el zenit mundial del gas natural tindrà lloc vers l'any 2020 (punt de màxima explotació abans de la davallada) i segons Carles Riba, l'exhauriment de les reserves explotables de gas natural es donarà cap al 2050. Amb aquestes previsions i altres, també alarmants per al petroli, carbó i urani, la fi de l'era dels combustibles fòssils i del creixement associat és inevitable fins i tot comptant amb les renovables. És lògic preguntar-se perquè accelerar la fi de l'era fòssil irresponsablement i no fomentar les renovables dins d'un model d'estalvi energètic i de la sobirania energètica que ens dona el sol i el vent. Senzillament perquè el model neoliberal rebutja la possibilitat d'una reducció de l'energia, ja que, si s'estableix un límit al consum, l'actual model d'especulació energètica s'acaba. Amb el Midcat, tal com va passar amb la MAT, ens trobem amb polítiques energètiques centralitzades per beneficiar les grans companyies i amb efectes col·laterals com el canvi climàtic, pobresa energètica i altres.

Com a conclusió a la reflexió sobre el Midcat, crec que no és adequat ni han de destinar-ne fons públics, ja que no es veu l'interès general i també ens estalviariem una nova ferida al territori. Ara ja, sense més demora, s'haurien de potenciar altres formes d'organització energètica i social diferents a les actuals per resoldre un assumpte comunitari tan important com és l'energia. Encara que el declivi energètic ha començat, s'estan presentant ocasions per incentivar el canvi. Tant de bo des de l'àmbit local es puguin aconseguir formar sinergies contagioses per impulsar el nou model energètic. La crisi també porta esperances i pot fer aflorar nous valors col·lectius en diversos camps, entre ells l'energia.

Ramon Caralt Elias

BRAU EDICIONS

www.brauedicions.com

Hi ha taurons, a la Mediterrània?

*Mamífers, rèptils, ocells, peixos,
tunicats, equinoderms, briozous,
crustacis, mol·luscs, esponges,
algues, etc.*

Coneixem l'impacte
de l'obertura del
Canal de Suez sobre
la flora i la fauna de la mar Mediterrània?

La guia il·lustrada essencial!

PVP:
15 €

